

▶ AZ UNIÓ BŐVÍTÉSE: A NÖVEKEDÉS 10 ÉVE

2014. május 1-jén ünnepeltük az Európai Unió legnagyobb bővítésének 10. évfordulóját. A bővítés keretében 10 új, többségében közép- és kelet-európai állam lett az Európai Unió tagja. Az azóta eltelt 10 évben Európa politikailag, gazdaságilag és kulturálisan egyaránt erősebbé, gazdagabbá és biztonságosabbá vált.

Immár egy évtizede annak, hogy a közép- és kelet-európai országok közül a Cseh Köztársaság, Észtország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Szlovákia és Szlovénia, a földközi-tengeri térségből pedig Ciprus és Málta belépett az Európai Unióba.

Az Európai Unió a bővítésnek köszönhetően a világ legnagyobb egységes piacává vált. Ez a tagállamok közötti kereskedelem növekedésével, munkahelyteremtéssel, beruházással és növekedéssel jár. A bővítés tovább növelte Európa nemzetközi szerepét. 500 millió polgár gazdasági csoportosulásaként világszerte képes hallatni a hangját.

„Az egységes Európa nagyobb súllyal tud jelen lenni a világban, jobb pozíciót tud kiharcolni magának, hogy megvédje érdekeit és terjessze értékeit”, nyilatkozta a történelmi évforduló alkalmából José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke.

Štefan Füle bővítési biztos kijelentette: „A tíz új tagállam 2004. május 1-jei belépésével elindultunk a közös stabilitás, biztonság és jólét útján. A hidegháború alatti mesterséges megosztottság után újraegységesítette Európát.”

Az Unió keleti bővítése a korábban a vasfüggöny mögött élő emberek milliói számára szilárdította meg a demokráciát, a szabadságot és a jogállamiságot. Az Európai Unióba való belépés emberek milliói számára vált a remény és a szebb jövő szimbólumává.

Stabilitás és egység

Tíz évvel ezelőtt az Európai Unió tagállamainak száma 15-ről 25-re nőtt, ami stabilitást hozott az újraegyesült Európa számára. Két további bővítés következtében a tagállamok száma 25-ről 28-ra emelkedett: 2007-ben Bulgária és Románia, 2013-ban pedig Horvátország lett az Európai Unió tagja.

A bővítési politika ma is a változások és a stabilitás ösztönzője az uniós tagság megszerzésére törekvő délkelet-európai országokban. Az uniós ösztönzés és befolyás segít ezeknek az országoknak a demokratikus és gazdasági reformok végrehajtásában, a jogállamiság megerősítésében és a szomszédaihoz vezető hidak építésében, ami segíthet megszabadulni a múlt terhes örökségeitől.

Növekvő kereskedelem az új tagállamokban

A bővítés következtében a belső piac is bővült. Ez még inkább megnyitotta a teret a kereskedelmi és pénzügyi mozgásokhoz, és lehetőségeket teremtett a régi és új tagállamokban működő vállalatok számára. A régi és új tagállamok közötti kereskedelem csaknem a háromszorosára nőtt.

A közép- és kelet-európai országok GDP-je 1994 és 2008 között átlagosan évi 4%-kal növekedett. Becslések szerint a 2000 és 2008 közötti időszakban az éves növekedés csaknem fele, pontosabban 1,75%-a a bővítésnek volt köszönhető.

Új munkahelyek

A közép- és kelet-európai országok gazdasági dinamizmusának köszönhetően 2002 és 2008 között, azaz csupán hat év alatt három millió új munkahely jött létre.

A csatlakozó országok gazdasági növekedése hozzájárult a „rég” tagállamok gazdasági növekedéséhez is, hiszen egyrésztől beruházási lehetőségeket kínált a számukra, másrésztől keresletet teremtett termékeik iránt. Az EU-15 tagállamok⁽¹⁾ 2000 és 2008 közötti kumulatív növekedésének 0,5%-a a bővítésnek volt köszönhető.

A nagyobb egységes piac beruházókat ösztönző vonzerejét jól mutatja, hogy a világ többi részéből az Európai Unióba irányuló közvetlen külföldi beruházások a bővítés óta GDP-arányosan nézve megkétszereződtek (2004 és 2012 között a GDP 15,2%-áról a GDP 30,5%-ára nőttek). Ez azt jelenti, hogy a világ közvetlen külföldi beruházásainak 20%-a az Európai Unióba irányul.

Az EU-15 tagállamok EU-12 tagállamokban⁽²⁾ történő közvetlen külföldi beruházásainak tőkeállománya 2012-ben elérte az 564 milliárd eurót, ami a 2007. évi érték 357%-a.

(1) EU-15: az Európai Unió 2004-es bővítés előtti 15 tagállama.

(2) EU-12: a 2004-es és 2007-es bővítés során csatlakozó tagállamok.

▶ Az uniós bővítés 10. évfordulóját különböző események megrendezésével ünnepelték a tagállamok: Ciprus (fent), Cseh Köztársaság (jobbra fent) és Magyarország (jobbra lent).

BŐVÍTÉS TÉNYEK ÉS ADATOK

GAZDASÁGI HATÁS 2004 ÓTA

- ▶ Az „új” uniós tagállamok gazdasági dinamizmusának köszönhetően 2002 és 2008 között, azaz csupán hat év alatt hárommillió új munkahely jött létre.
- ▶ 2004 óta csaknem megkétszereződött az újonnan csatlakozott 12 tagállamba irányuló német export.
- ▶ Az Egyesült Királyság exportja megközelítőleg 50%-kal nőtt.
- ▶ Hollandia számára a bővítés 11 milliárd euró plusz bevételt hozott.
- ▶ Ausztria éves GDP-je a bővítésnek köszönhetően 0,4%-kal nőtt.

NEMZETKÖZI HATÁS

2012-es adatok szerint az Európai Unió a világ népességének 7%-át, míg a világ GDP-jének 23%-át tudhatja magáénak.

- ▶ Az Unió a világ öt legjobban teljesítő gazdasága közé tartozik.
- ▶ Az Unió a legnagyobb a nemzetközi kereskedelem szereplői között.
- ▶ Az Európai Unió a közvetlen külföldi beruházások legnagyobb kiindulási és célpontja is egyben.

Kohéziós politikai beruházások

A kohéziós politikai finanszírozás a tagállamok által nyújtott társfinanszírozással együttesen jelentős részt képvisel napjaink európai közösségi beruházásaiban – több tagállamban, így például Bulgáriában (81%), Észtországban (70%), Lengyelországban (54%), Lettországon (60%), Litvániában (79%), Magyarországon (88%), Máltán (63%) és Szlovákiában (92%) az összes közösségi beruházás több mint felét teszi ki.

Egész Európai Uniót érintő előnyök

Ha Európa nagyobb, akkor erősebb is. 2012-ben az Európai Unió GDP-je (13 billió euró) a világ GDP-jének 23%-át tette ki. A bővítés előnyöket hozott mind a csatlakozó, mind a régi tagállamok számára. Az Európai Unió bővítésével bővülnek a cégek, pénzügyi befektetők, fogyasztók, turisták, diákok és ingatlantulajdonosok lehetőségei is.

A bővítési folyamat az energia, a közlekedés, a jogállamiság, a migráció, az élelmiszerbiztonság, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás terén történő integráció és együttműködés révén hozzájárul az emberek életminőségének növekedéséhez. A bővítés a szigorú uniós szabványok Unión kívüli alkalmazásának előmozdításához is hozzájárul, ami csökkenti annak kockázatát, hogy az uniós polgárok ki legyenek téve például az Unión kívülről érkező környezetszennyezés veszélyének.

Európa a bővítést követően bizonyos szempontból biztonságosabb is lett. Az Európai Unió a bővítési folyamat révén a tagjelölt országok körében terjeszti a demokratikus értékeket és az alapvető szabadságokat, hozzájárul jogállamiságuk megerősítéséhez, és visszaszorítja a határokon átnyúló bűnözést. A jelenlegi bővítési politika megerősíti Délkelet-Európa békéjét és stabilitását, és hozzájárul a kilencvenes évek háborúi után szükséges talpra álláshoz és megbékéléshez.

Az Európai Unió a bővítésnek köszönhetően nagyobb befolyásra tett szert a mai többpólusú világban. A bővítés utáni Unió olyan „puha befolyást” képvisel, amely képes formálni a körülöttünk lévő világot. Képes határainkon túl is terjeszteni értékeinket és képviselni érdekeinket.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-325_en.htm